

Stručný přehled správního vývoje obce Ves.

Ves je jednou z nejstarších obcí na Frýdlantsku, což dokládá první písemná zpráva v podobě *de prato* na listině z roku 1306. Tento latinský název značící louku vedl k německé podobě Wiese. České označení Ves, zakládající se na špatném překladu, se od roku 1923 používá úředně. Německý název se používal až do roku 1945. Původem srbské jméno označuje nezalesněné, zatravněné místo, louku.

Ves byla vedena jako lenní statek frýdlantského panství, který v roce 1666 s tímto panstvím splynul. Po roce 1850 obec spadla do pravomoci Okresního hejtmantství ve Frýdlantě (1850 – 1855 se jednalo o kraj Česká Lípa, jinak Mladá Boleslav). Při sčítání v r. 1869 byla Ves vedena jako osada obce Černousy, od r. 1880 se jedná o samostatnou obec. V letech 1880 – 1907 se naopak osadou Vsi stala

sousední Boleslav. Po podpisu Mnichovské dohody v r. 1938 byla připojena k nacistickému Německu a od r. 1939 bylo toto zabrané území nazváno Říšská župa sudetská, Reichsgau Sudeteland.

Po skončení 2. Světové války vznikl spontánně národní výbor, poté místní správní komise. Od června 1946 začal pracovat MNV Ves. Dne 1.1.1963 se Ves stala součástí obce Černousy, jež byly 1.7.1980 připojeny k Višňové. 1.9.1990 se Černousy osamostatnily a vytvořily vlastní obecní úřad. Ves zůstala jejich součástí.

Do roku 1945 se jednalo o obec s převážně německým obyvatelstvem, kde se i ve škole (postavena 1829) vyučovalo německy. Dle statistických údajů žilo v r. 1921 v obci 276 obyvatel (17 Čechů, 250 Němců). V r. 1945 a následném postupném odsunu německých obyvatel se národnostní složení obyvatelstva měnilo. V r. 1945 zde žilo 163 (43 Čechů, 120 Němců), v r. 1946 se národnostní poměr obrátil – 162 obyvatel (91 Čechů, 71 Němců), údaje z roku 1947 hovoří o 144 obyvatelích (139 Čechů, 5 Němců).

Před obecními volbami v červnu 1946 došlo již k vytvoření MNV. Nedochoval se sice volební protokol, je ale známo, že výsledky voleb byly dosti vyrovnané. Předsedou MNV byl zvolen Karel Hlaváč, jeho náměstkem Ladislav Kolařík a členem rady Josef Kalábek.

Ve 40. letech (1947) v obci fungovala obecná škola a sídlilo tu oddělení finanční stráže. Tehdy tu pracovaly jen dva spolky – hasičský sbor a odbor Národní jednoty severočeské.

MNV ve Vsi

V květnu 1950 bylo nově ustanoveno 15tičlené plénum MNV. Předsedou MNV byl zvolen Adam Mašek, místopředsedou a zemědělským referentem Jan Tomášek.

V srpnu 1950 byl rekonstruován most vedoucí k Andělce, který musel být znovu opraven v červnu 1959 – brigádnicky v rámci akce Z. Byla kvůli tomu ustavena komise ve složení Mašek, Zimák, Koráb. Most bylo nutno opravit alespoň provizorně vlastními silami, než to odborně vykoná stavební firma. V roce 1950 o stav silnic pečoval místní cestář, v roce 1952 tyto záležitosti zajišťoval technický referent (tehdy Rudolf Veselý).

V listopadu 1950 byly ustanoveny komise MNV: komise školská, sociální a zdravotní, finanční, zemědělská, technická a komise škodových zábran.

Od března 1952 (dle zápisů rady MNV) do roku 1954 zastával funkci tajemníka Karel Cerman, v jehož tajemnické péči byly i sousední obce Boleslav a Černousy. Již po krátké době (květen 1952) jeho práci chválil předseda MNV i předseda JZD.

V obci současně při MNV existoval výbor žen (označován i jako svaz žen), který pořádal oslavy Mezinárodního dne žen (MDŽ), nebo dle svého závazku (1952) uspořádal obecní knihovnu, prováděl nábor mezi ženami do kursu zdravotních asistentek, pomáhal zajišťovat sezónní práce na poli a při sběru odpadových surovin a věnoval se rovněž kulturním otázkám ve spolupráci s osvětovou besedou. Funkci předsedkyně výboru zastávala v letech 1952 – 53 S. Steinbachová.

Na počátku 50. let se obec potýkala se špatným zásobováním – jednak nedostatkem uhlí (1951), jednak špatným zásobováním potravinami, především chlebem (1951 – 53), kdy

třeba chléb nebyl vůbec dodán dva dny, poté byl přivezen, ale zase umazaný od bláta. Nebo jindy muselo chléb přivést místní JZD ze sousedních Habartic.

Vedle fungující školy MNV rovněž plánoval zřídit mateřskou školu, což však bylo z hygienických důvodů zamítnuto.

V únoru 1953 se na schůzi rady MNV hovořilo o potřebě založit rozhlasovou komisi, rovněž bylo v plánu založit čtenářský a dramatický kroužek. Není však známo, zda tyto aktivity zůstaly pouze na papíře, či se dočkaly uskutečnění.

V rámci akce 5M byla dokončena stavba kulturního domu (1953). Kvůli nedostatku vody obec uvažovala o zřízení vodovodu. V roce 1957 byla opravena obecní studna na pitnou vodu u domu čp. 43 a čp. 55, u obou bylo zřízeno čerpadlo, resp. ruční pumpa. O vodovodu se začalo opět hovořit v lednu 1959 – tentokrát kvůli závadnosti pitné vody.

Ve volbách v květnu 1954 tvořila obec se svými 136 obyvateli jeden volební obvod. Nejsou známy výsledky voleb, víme však, že předsedou MNV se stal Rudolf Veselý a tajemníkem Rudolf Stanec. Radu tvořili tři členové, z toho jedna žena (Davídková). Pracovaly čtyři stálé komise.

Ve volbách v květnu 1957 byli jako členové MNV zvoleni Helena Davídková, Josef Chotětovský, Václav Jiříček, Jaroslav Koráb, Rudolf Pulec, Adam Mašek, Rudolf Stanec, Ludmila Steinbachová a Rudolf Veselý. Funkcí předsedy byl pověřen Rudolf Veselý, funkcí tajemníka Rudolf Stanec a členem rady se stala Ludmila Steinbachová. Dále byly zřízeny stálé komise MNV: zemědělská, finančně rozpočtová a školská a kulturně osvětová. V červnu 1958 se po doplňovací volbě stal členem MNV Josef Zimák.

Úřadovna MNV se v rámci obce patrně několikrát stěhovala. V roce 1950 se uvádí, že v domě čp. 44 bude zřízen MNV, který se upraví dobrovolnou brigádou členů MNV. Když byla 1957 opravena národní škola, provedla se současně i oprava domu čp. 52, kam se v prosinci 1957 z farní budovy přestěhovala nová úřadovna MNV. V červenci 1959 bylo v plánu renovovat dům čp. 44, který by po opravě sloužil MNV, ČSČK a knihovně.

Začátkem 50. let (1950) se schůze rady MNV ani hovory s občany nemohly konat pravidelně, protože byl zrušen místní hostinec. Později (od 1954) se zasedání národního výboru uskutečňovalo v hostinci Pod lípami, umístěném v kulturním domě.

MNV Ves se rovněž zúčastnil socialistické soutěže národních výborů, především se sousedními obcemi. Soutěžilo se v rychlosti ukončení zemědělských prací, činnosti MNV a jeho jednotlivých složek (schůzování), ve sběru surovin apod.

Ve volbách do MNV v červnu 1960 byli za členy MNV navrženi Rudolf Veselý, Václav Jiříček, Jaroslav Koráb, Josef Zimák, Bohuslav Bursa, Miroslav Antoš, Václav Steinbach, Zdeněk Velda, Jan Jelínek, Jan Tomášek, Vladimír Davídek, Josef Diviš, Františka Poupová, Jana Jůnová, Anna Kellerová a Miloslav Čermák. Předsedou komise finanční se měl stát V. Steinbach, školské Z. Velda a komise zemědělské V. Davídek. Na předsedu MNV byl po předchozím schválení ve výboru MO KSČ navržen Václav Jiříček a na funkci tajemníka Rudolf Veselý.

Ke sloučení obcí Ves a Boleslav s obcí Černousy v jeden politický a hospodářský celek došlo v roce 1963, vznikla tak obec o výměře 855 ha. Nově vzniklý MNV sídlil v Černousích a počet jeho poslanců byl stanoven na 17. V osadách Ves a Boleslav byly zřízeny občanské výbory. *Socializace zemědělství je v obcích téměř dokončena jako hospodářství státního statku. JZD Černousy, kde jsou poměry neuspokojivé, přejde do hospodářství státního statku též, takže i organizace zemědělství bude v nově vytvořené obci jednotná.* V této době žilo v Černousích 187, ve Vsi 133 a v Boleslavi 107 obyvatel.

V rámci integrace obcí byly v roce 1980 připojeny Černousy a Andělka se svými osadami k sousední obci Višňová, která se tak stala střediskovou obcí. S účinností od 1.9.1990 byla obec Višňová rozdělena na obce Višňová a Černousy. Po komunálních volbách dne 24.11.1990 byl MNV Višňová nahrazen dvěma obecními úřady – ve Višňové a Černousích.

Zaměstnání obyvatel

Ve 40. letech byl v obci provozován obchod smíšeným zbožím, hostinec a dvě pekařství. O rok později je Ves charakterizována jako obec převážně zemědělského rázu s mírným klimatem, s rozlohou 297 ha, 187 ha orné půdy, 50 ha luk a pastvin, kde se pěstuje žito, pšenice, oves, brambory a chová hovězí dobytek. Stojí zde tovární budova, která není v chodu, bytové poměry jsou nedostatečné. Severočeská ročenka Cíl uvádí (1947), že 28% obyvatel se věnuje zemědělství a 50% pracuje v průmyslu a řemesle.

Patrně již v roce 1948 (či ještě dříve) bylo založeno jednotné zemědělské družstvo (JZD) IV. typu. První písemná zmínka vztahující se k JZD Ves pochází ze září 1950, kdy na zasedání MNV proběhla agitace, *aby se občané v co největším počtu stali členy JZD a tím přispěli k lepšímu blahobytu všeho lidu.*

V roce 1953 došlo k odvodnění luk, na nichž se brigádnicky podíleli i občané, stejně jako zaměstnanci patronátního závodu Frýba Ves. Povinné dávky byly většinou bez problému plněny, JZD poměrně dobře fungovalo (1954). Ostatní obyvatelé pracovali v JZD Černousy a v závodě Frýba Ves (Vigoňové závody / přádelny Ves).

Spolky

Nejvíce zmínek je v písemnostech dochováno k činnosti místní jednotky Československé požární ochrany (MJ ČSPO, nazván též sbor požární ochrany, sbor dobrovolných hasičů), jehož velitelem byl v letech 1952 – 59 Josef Poupa. V roce 1958 a na počátku roku 1959 neprobíhala žádná činnost a proto MNV v dubnu 1959 přistoupil k reorganizaci. Velitelem požárního sboru (PS) byl tehdy Vladimír Novotný a dalšími členy Fr. Kucej, Fr. Pulec, Antonín Keller, Rudolf Köhler, Alexandr Keller ml., Jar. Holub a Josef Zimák.

V roce 1957 se objevují zmínky o osvětové besedě, když přímo její předseda, učitel místní školy Josef Chotětovský zajišťoval filmová představení v kulturním domě.

Tělovýchovná jednota Sokol nebyla ustavena v obci, nýbrž pouze v závodě Toko Ves, kde však nevyvíjela žádnou činnost (údaj z roku 1952).

Při národní škole pracovalo rodičovské sdružení.

Stručný výpis z inventáře Státního oblastního archivu v Litoměřicích.